

**U C H W A Ł A Nr XX/178/2021
RADY GMINY ZAKRZEWO
z dnia 30 czerwca 2021 r.**

w sprawie przyjęcia Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Zakrzewo na lata 2021-2026.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 i poz. 1378 oraz z 2021 r. poz. 1038) w związku z art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 i poz. 2369 oraz z 2021 r., poz. 794 i poz. 803),

Rada Gminy
uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię rozwiązywania problemów społecznych Gminy Zakrzewo na lata 2021-2026 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zakrzewo.

§ 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Zakrzewie oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Zakrzewie.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Tadeusz Lipowski

**UZASADNIENIE
do uchwały Nr XX/178/2021
Rady Gminy Zakrzewo
z dnia 30 czerwca 2021 r.**

w sprawie przyjęcia Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Zakrzewo na lata 2021-2026.

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 i poz. 2369 oraz z 2021 r., poz. 794 i poz. 803). Strategia pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki.

Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych.

Z tych względów przyjęcie uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Tadeusz Lipowski

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY
ZAKRZEWO**

na lata 2021 - 2026

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII.....	4
1. PODSTAWY PRAWNE.....	4
2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE.....	6
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE.....	11
1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE.....	11
2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ.....	12
3. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY.....	13
4. EDUKACJA I WYCHOWANIE.....	15
5. KULTURA I REKREACJA.....	18
6. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	19
7. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC.....	22
8. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE.....	25
9. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ.....	30
III. ANALIZA SWOT.....	39
1. WNIOSKI Z DIAGNOZY.....	42
2. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	43
IV. PROGRAMY I PROJEKTY.....	54
V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII.....	54
SPIS TABEL I WYKRESÓW	58

WPROWADZENIE

Polityka społeczna to działalność państwa, organizacji pozarządowych i innych sił społecznych w zakresie kształtowania warunków życia ludności, zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów społecznych. Polityka społeczna obejmuje zatem wiele ważnych sfer i dziedzin życia obywateli, m.in.:

- pomoc społeczną,
- pracę i rynek pracy,
- ochronę zdrowia,
- edukację,
- kulturę,
- opiekę senioralną.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument przedstawiający koncepcję działań zmierzających do racjonalizacji lokalnej polityki społecznej, szczególnie w aspekcie rozpoznawania zagrożeń społecznych, ich profilaktyki i minimalizowania negatywnych skutków występujących problemów społecznych. Strategia stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych w obliczu zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności.

Niniejsza strategia została opracowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zakrzewie przez zespół do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakrzewo na lata 2021-2026 powołany zarządzeniem Nr 17/2021 Wójta Gminy Zakrzewo z dnia 18 lutego 2021 r. W pracach nad dokumentem uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, w tym sektora pomocy społecznej, oświaty, kultury, sportu, rynku pracy, ochrony zdrowia, a także policji, oraz mieszkańcy gminy. Strategia została przygotowana na lata 2021-2026. Ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie globalnym, europejskim, ogólnopolskim i samorządowym stąd, stosownie do potrzeb mieszkańców, przenosi priorytetowe cele i kierunki działań na poziom lokalny. Dokument umożliwia ubieganie się ośrodki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Spełnienie oczekiwań w tym zakresie wymaga podejmowania wielorakich działań strategicznych, w tym zwłaszcza:

- interwencyjnych - o cechach ratownictwa i likwidacji niedoborów, których źródłem jest niedostatek, ubóstwo, patologie społeczne,
- asekuracyjnych - uprzedzających pojawienie się sytuacji zagrażających bezpieczeństwu socjalnemu,
- kompensacyjnych - niwelujących luki i deficyty,
- partycypacyjnych - poszerzających uczestnictwo społeczne w życiu publicznym i zapobiegających wszelkim przejawom dyskryminacji, wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.

Strategia składa się z pięciu części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe. Druga część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego.

Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach:

- sytuacja demograficzna i problem starzenia się,
- gospodarka i sytuacja na rynku pracy,
- edukacja i wychowanie,
- kultura i rekreacja,
- zdrowie i problem niepełnosprawności,
- uzależnienia i przemoc w rodzinie,
- pomoc społeczna i wsparcie rodziny.

Trzecia część strategii obejmuje identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT) na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego. Zostały sformułowane cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawiono źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian. W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii. Piąta część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych. Przy istniejącym obecnie ogromnym zapotrzebowaniu na myślenie i działanie strategiczne należy pamiętać, że sam fakt przygotowania strategii to dopiero część teoretyczna procesu, którą należy uzupełnić praktyką i działaniem, czyli wdrożeniem dokumentu. Tutaj, odpowiedzialność spada na lokalnych polityków, działaczy, przedstawicieli różnych instytucji, zarówno administracji samorządowej, jak organizacji pozarządowych. I tylko ich skoordynowana współpraca, wola determinacja w przeznaczaniu i pozyskiwaniu środków finansowych przełoży się na skuteczność realizacji strategii.

I. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakrzewo na lata 2021-2026 wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy

o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup poszczególnego ryzyka”.

Do aktów prawnych regulujących treść strategii oraz wpływających na jej realizację należą również m.in.:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i poz. 1378);
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2227 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 i poz. 956);
- 6) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.);
- 7) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573);
- 8) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- 9) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.);
- 10) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 z późn. zm.);
- 11) ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 z późn. zm.);
- 12) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111);
- 13) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 877);
- 14) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- 15) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- 16) ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2020 r. poz. 508 z późn. zm.);
- 17) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611 z późn. zm.);

- 18) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 z późn. zm.);
- 19) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057);
- 20) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 z późn. zm.);
- 21) ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910 z późn. zm.);
- 22) ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423 z późn. zm.);
- 23) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711);

2. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakrzewo na lata 2021-2026 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027,
- Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej – w opracowaniu,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Aleksandrowskim – w opracowaniu,

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań.

Cele te są następujące:

- Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie,
- Wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo,

- Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt,
- Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie,
- Osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt,
- Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi,
- Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie,
- Promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi,
- Budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność,
- Zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami,
- Uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu,
- Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji,
- Podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,
- Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony,
- Chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej,
- Promować pokojowe i inkluzyjne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu,
- Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem. Strategia

przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń. Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030.

Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Celem głównym dokumentu Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele:

1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji,
2. Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym,
3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki,
4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki,
5. Stworzenie Polski Cyfrowej,
6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”,
7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,
8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,

9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego,
10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej,
11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku, w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrz regionów. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju. Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo; wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej). Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 są elementem prac nad Umową Partnerstwa oraz krajowych i regionalnych programów operacyjnych dla interwencji finansowanych przez Europejskie Fundusze Inwestycyjne i Strukturalne w latach 2021-2027. Dokument zawiera m.in. wyzwania i cele rozwojowe kraju, w tym diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Polski, cele rozwojowe kraju w perspektywie do roku 2030, opis podejścia terytorialnego oraz matrycę potrzeb na lata 2021-2027 oraz uzasadnienie wyboru realizacji 5 celów Polityki Spójności na lata 2021-2027:

1. Bardziej inteligentna Europa,
2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa,
3. Lepiej połączona Europa,
4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym,
5. Europa bliżej obywateli: Europejski Komitet Regionów.

Dokument obejmuje również opis warunków podstawowych, których spełnienie determinuje możliwość uruchomienia środków w poszczególnych celach polityki w kolejnej perspektywie, opis mechanizmów koordynacji i komplementarności polityki spójności z innymi politykami Unii Europejskiej, tj. Wspólną Polityką Rolną i Wspólną Polityką Rybołówstwa oraz instrumentami finansowanymi z Unii Europejskiej, tj. programami zarządzanymi centralnie przez Komisję Europejską, zarys finansowania programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, katalog programów operacyjnych w Polsce w latach 2021-2027 oraz opis systemu instytucjonalnego służącego realizacji Umowy Partnerstwa. W latach 2021-2027 w ramach Polityki Spójności możliwe będzie finansowanie przedsięwzięć ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego + i Funduszu Spójności. Proponowane programy operacyjne obejmują: program operacyjny w zakresie infrastruktury transportu, energetyki i środowiska, zdrowia, kultury, nauki i edukacji oraz spraw społecznych, program(-y) operacyjny(-ne) w zakresie badań, rozwoju oraz innowacyjności oraz rozwoju cyfrowego, program operacyjny w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego, program operacyjny w zakresie województw wschodniej Polski, program operacyjny w zakresie wspierania regionów z deficytem obszarów słabszych gospodarczo, program operacyjny Pomoc Techniczna oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. Wojewódzka Strategia w zakresie Polityki Społecznej – w opracowaniu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Aleksandrowskim - w opracowaniu.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE

1. DANE PODSTAWOWE O GMINIE

Gmina Zakrzewo jest samorządową jednostką administracyjną od powojennego podziału administracyjnego, zarządzającą 7608 ha powierzchni. W skład gminy wchodzi 19 miejscowości wiejskich, które należą do 17 sołectw. Gmina Zakrzewo mająca kształt pięcioboku o wierzchołku zwróconym w kierunku północy i o najszerzej podstawie południowej, wchodzi w skład historycznej ziemi kujawskiej. Pod względem administracyjnym znajduje się w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Wchodzi w skład powiatu aleksandrowskiego, zajmując jego południowo-zachodnią część. Gmina Zakrzewo jest jedną z 6 gmin wiejskich tego powiatu.

GMINA ZAKRZEWO

Gmina Zakrzewo graniczy z gminami: powiatu aleksandrowskiego: Bądkowo i Koneck; powiatu inowrocławskiego: Dąbrowa Biskupia i powiatu radziejowskiego: Dobre i Osięciny.

Odległości komunikacyjne z Zakrzewa do większych ośrodków miejskich wynoszą: 35 km do Włocławka, 31 km do Inowrocławia, 17 km do Radziejowa i 17 km do Aleksandrowa Kujawskiego. To tranzytowe położenie jest ważnym elementem lokalizacyjnym, ale o korzyściach z niego płynących zadecyduje w przyszłości rozwój inwestycyjny w pobliżu wyżej wymienionych szlaków komunikacyjnych.

Cała południowo - wschodnia część województwa kujawsko-pomorskiego należy do grupy etnicznej zwanej Kujawami, a mieszkańcy to Kujawiacy. Gmina Zakrzewo położona jest centralnie w tym regionie. Historię gminy dokumentują zachowane zabytki, świadczące o jej przeszłości i kulturze: drewniany kościół parafialny pw. św. Józefa z 1745 r. w Zakrzewie, dwór w zespole dworsko –

parkowym w Zakrzewie, cmentarz epidemiczny z 1848 r. w Zakrzewie, figura Najświętszej Marii Panny w Zakrzewie, kapliczka w zespole klasztornym w Zakrzewie, brama wjazdowa w zespole dworsko – parkowym w Siniarzewie, Kościół Parafialny w Siniarzewie, cmentarz parafialny w Siniarzewie, figura Chrystusa w zespole kościoła parafialnego w Siniarzewie, kapliczka w Sędzinie-Kolonii, drewniany kościół parafialny w Sędzinie pw. św. Mateusza z 1750 r, dzwonnica w Sędzinie, figura NMP w zespole kościoła parafialnego w Sędzinie, zespół dworski z drugiej połowy XIX w. w Seroczkach, drewniana kapliczka w Seroczkach z 1780 r.

2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA I PROBLEM STARZENIA SIĘ

Według danych ewidencji ludności, w latach 2018 - 2019 liczba ludności gminy była nieco mniejsza niż w 2016 roku. (3596 w 2016 r., 3563 w roku 2018 i 3553 w roku 2019). W 2019 roku liczba dzieci i młodzieży była niższa niż w latach 2017-2018. Jednocześnie stale rosła liczba osób w wieku produkcyjnym i starszych.

Według danych ewidencji ludności, w latach 2017 - 2020 przyrost naturalny w gminie był ujemny (liczba zgonów wynosiła 205, natomiast liczba urodzeń 188). W strukturze wiekowej ludności gminy Zakrzewo dominują osoby w wieku produkcyjnym - 2479 osób, 0-18 roku życia – 615 osób, powyżej 70 roku życia – 263 osoby, powyżej 80 roku życia – 121 osób, powyżej 90 roku życia - 31osób. Są to dane według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Systematyczne postępowanie zjawiska starzenia się wymaga podjęcia z wyprzedzeniem, działań zmierzających do stworzenia nowoczesnego systemu polityki społecznej ukierunkowanej na zaspokojenie specyficznych potrzeb osób starszych. Starzenie się i starość jawią się jednym z kluczowych problemów społecznych, zarówno w aspekcie ekonomicznym i medycznym, jak i etycznym. Problem starzenia się lokalnej społeczności staje się nowym wyzwaniem dla pomocy społecznej. Należy przy tym pamiętać, że w najbliższej perspektywie 2021-2026 będziemy mieć do czynienia z dwoma grupami seniorów – młodszą (do 70 lat) i starszą (80 lat i więcej). Istnieje więc potrzeba podjęcia działań adresowanych do obu grup – prewencyjnych, zapobiegających chorobom i niedołęstwu, umożliwiających podnoszenie jakości życia i wykorzystanie potencjału młodszych oraz opiekuńczych wobec starszych. W gminie Zakrzewo do najistotniejszych problemów dotyczących seniorów zalicza się: samotność, choroby wieku podeszłego, brak wsparcia ze strony rodziny, niedostateczny dostęp do usług opiekuńczych, ubóstwo, ograniczenie samodzielności i deprywacja potrzeb.

Działalność na rzecz seniorów w gminie prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie (zasiłki pieniężne: na zakup żywności, leków i opału, usługi opiekuńcze, kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, praca socjalna, zasiłki i składki dla opiekuna, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, ułatwienie dostępu do poradnictwa psychologicznego i prawnego). Dom Kultury w Zakrzewie

(przedsięwzięcia aktywizujące, kulturalne i sportowo-rekreacyjne) oraz, Koła Gospodyń Wiejskich w Woli Bachornej, Michałowie, Sędzinie, „Super Babki”, Kolonii Bodzanowskiej, Siniarzewie, „Siniarzewianki”, Ujmie Dużej (aktywizacja kobiet wieku średniego w różnych sferach życia). Funkcjonuje Klub Seniora 50+ (organizacja czasu wolnego osób starszych, m.in. koła zainteresowań, spotkań okolicznościowych oraz wycieczek turystyczno-krajoznawczych).

3. GOSPODARKA I SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Gmina Zakrzewo jest gminą o charakterze rolniczym z rosnącą aktywnością gospodarczą, zwłaszcza w branży budowlanej i handlowej. Na terenie Gminy zarejestrowano 114 wpisów o prowadzeniu działalności gospodarczej, 55 z nich dotyczy robót budowlanych i wykończeniowych. Do największych podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie należą: Prywatne Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowe „Masdrób”, Marcin Kowalczyk Firma Handlowa „Agropol”, Sławomir Tobjasz Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „SławBud”, Piotr Matusiak Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe „Agrobud”.

Użytki rolne zajmują 6 986 ha, tj. 91,8% powierzchni gminy, 243 ha lasy, tj. 3,2% i 379 ha pozostałe grunty, tj. 5,0%. Gminę Zakrzewo charakteryzują gleby dobrej jakości. W klasie bonitacyjnej od I do IV b znajduje się ok. 4 500 ha. Uprawia się na nich głównie zboża (pszenica, kukurydza) i buraki cukrowe. W produkcji zwierzęcej dominuje chów bydła mlecznego i opasowego oraz trzody chlewnej.

Powiat Aleksandrowski należy do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim (czwarte miejsce od końca Radziejów, Lipno, Włocławek Ziemiński). W gminie Zakrzewo w 2020 r. było 169 zarejestrowanych bezrobotnych, w tym 90 kobiet. Na uwagę zasługuje młody wiek bezrobotnych, gdyż grupa bezrobotnych do 24 lat stanowi 18,91%, w wieku 25-34 lat – 27,20% ogółu bezrobotnych. Bezrobotni w wieku 35-44 lata – 23,07%, 45-54 lata – 16,56%, 55-59 lat – 7,96%, 60-64 lata – 6,50%.

Stopa bezrobocia w powiecie aleksandrowskim:

- stan na 31.12.2016 r. – 17,01%,
- stan na 31.12.2017 r. – 14,03%,
- stan na 31.12.2018 r. – 13,00%,
- stan na 31.12.2019 r. – 12,20%,
- stan na 31.12.2020 r. – 19,60%.

Bezrobocie odcisnęło swoje piętno również na terenie Gminy Zakrzewo. W 2020 roku w kręgu objętych pomocą GOPS pozostawało 130 rodzin, tj. 276 osób w rodzinach korzystających z różnych form pomocy. Najczęstszym powodem przyznania pomocy było bezrobocie 69 rodzin - 53,07%.

Strukturę bezrobocia w latach 2018-2020 prezentują poniższe tabele:

Tabela 1. Bezrobotni w Gminie Zakrzewo

Rok	Liczba bezrobotnych w powiecie		Liczba bezrobotnych w gminie		Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku w gminie	
	Ogółem	Kobiet	Ogółem	Kobiet	Ogółem	Kobiet
2018	2 564	1 364	148	92	19	9
2019	2 419	1 290	147	77	25	13
2020	2 924	1 544	169	90	29	11

Źródło: PUP Aleksandrów Kujawski

W 2020 roku liczba bezrobotnych poszukujących pracy zwiększyła się o 21 osób w stosunku do 2019 roku.

Tabela 2. Bezrobotni według wykształcenia.

Rok	Gimnazjalne i poniżej		Zasadnicze		Średnie ogólne		Średnie zawodowe i policealne		Wyższe	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
2018	45	25	45	27	12	7	32	23	14	10
2019	50	22	46	22	10	8	25	14	16	11
2020	50	20	47	24	15	8	37	23	20	15

Źródło: PUP Aleksandrów Kujawski

Charakterystyczną cechą bezrobocia w Gminie Zakrzewo jest niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych, co w zasadniczy sposób ogranicza ich szanse na znalezienie zatrudnienia. Na koniec 2020 roku najliczniejszą grupę reprezentowały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej 29,58% oraz zasadniczym stanowiąc 27,81% ogółu bezrobotnych, tj. 97 osób.

Tabela 3. Bezrobotni według wieku.

Rok	18-24		25-34		35-44		45-54		55-59		60-64	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
2018	26	18	47	26	29	22	25	16	17	2	4	0
2019	20	10	41	25	36	19	28	13	15	1	7	0
2020	32	18	46	34	39	15	28	16	13	1	11	0

Źródło: PUP Aleksandrów Kujawski

Podsumowując sytuację na lokalnym rynku pracy, należy stwierdzić, iż pomimo niewielkiego udziału osób pozostających bez pracy w populacji gminy, a także rosnącej przedsiębiorczości na jej terenie, bezrobocie jest zauważalnym problemem, stanowiącym częstą przyczynę przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w gminie.

4. EDUKACJA I WYCHOWANIE.

W gminie Zakrzewo funkcjonują 3 przedszkola i 3 szkoły podstawowe. W gminie nie ma żłobka. Młodzież może kontynuować naukę w szkołach ponadpodstawowych poza gminą, m.in. w Aleksandrowie Kuj., Radziejowie, Inowrocławiu, Włocławku. Dane szczegółowe na temat placówek oświatowych działających w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 Liczba uczniów szkołach i przedszkolach

Rok szkolny 2017/2018		
Nazwa placówki	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Szkoły podstawowe		
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Sędzinie	83	7
Szkoła Podstawowa im. Polski Niepodległej w Zakrzewie	126	7
Szkoła Podstawowa SPSK im. Józefa Sancheza del Rio w Siniarzewie	53	7
Gimnazjum		
Publiczne Gimnazjum im. Jana Kasprowicza w Zakrzewie	60	2
Przedszkole i oddziały przedszkolne		
Publiczne Przedszkole „Uśmiech Malucha” w Zakrzewie	67	3
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Sędzinie	15	1
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej SPSK w Siniarzewie	37	1
Rok szkolny 2018/2019		
Szkoły podstawowe		
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego im. Orła Białego w Sędzinie	91	8
Szkoła Podstawowa im. Polski Niepodległej w Zakrzewie	153	10
Szkoła Podstawowa SPSK im. Józefa Sancheza del Rio w Siniarzewie	59	8
Gimnazjum		

Publiczne Gimnazjum im. Jana Kasprowicza w Zakrzewie	29	2
--	----	---

Nazwa placówki	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
Przedszkole i oddziały przedszkolne		
Publiczne Przedszkole „Uśmiech Malucha” w Zakrzewie	76	4
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Sędzinie	15	1
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej SPSK w Siniarzewie	34	2

Rok szkolny 2019/2020

Szkoły podstawowe		
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Sędzinie	90	8
Szkoła Podstawowa im. Polski Niepodległej w Zakrzewie	148	10
Szkoła Podstawowa SPSK im. Józefa Sancheza del Rio w Siniarzewie	60	8
Przedszkola i oddziały przedszkolne		
Publiczne Przedszkole „Uśmiech Malucha” w Zakrzewie	71	4
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Sędzinie	15	1
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej SPSK w Siniarzewie	33	2

Rok szkolny 2020/2021

Szkoły podstawowe		
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Sędzinie	87	8
Szkoła Podstawowa im. Polski Niepodległej w Zakrzewie	153	10
Szkoła Podstawowa SPSK im. Józefa Sancheza del Rio w Siniarzewie	68	8
Przedszkole i oddziały przedszkolne		
Publiczne Przedszkole „Uśmiech Malucha” w Zakrzewie	61	3
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej im. Orła Białego w Sędzinie	14	1
Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej SPSK w Siniarzewie	29	2

Źródło: CUO Zakrzewo

Tabela 5. Liczba nauczycieli w szkołach i przedszkolach 2019/2020

Nazwa placówki	Wyszczególnienie w tym			
	nauczyciele		pracownicy niepedagogiczni	
	etaty	osoby	etaty	osoby
Publiczne Przedszkole „Uśmiech Malucha” w Zakrzewie	4,37	6	2	2
Szkoła Podstawowa im. Polski Niepodległej w Zakrzewie	21,92	23	14,5	15
Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Sędzinie	12,52	20	4	4

Źródło: CUO Zakrzewo

Gmina organizuje dowóz dzieci do szkół dla których jest organem prowadzącym. Placówki oświatowe w gminie są wyposażone w sprzęt audiowizualny, zapewniają dostęp do sali gimnastycznej, boiska szkolnego, świetlicy, biblioteki i sprzętu komputerowego; w szkołach prowadzone jest dożywianie. Uczniowie objęci są opieką pedagoga szkolnego, mogą również korzystać z pomocy logopedy. Szkoły organizują zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań – tematyczne, artystyczne i sportowe; uczestniczą w projektach i programach służących rozwijaniu umiejętności uczniów i wyrównywaniu ich szans edukacyjnych oraz doskonaleniu nauczycieli, a także realizują programy profilaktyczne i wychowawcze. Placówki oświatowe w gminie wykonują zadania profilaktyczne zawarte w programach wychowawczych i szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym. Prowadzą także lekcje i warsztaty na temat uzależnień i działania w kierunku pedagogizacji rodziców. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą korzystać z zajęć rewalidacyjnych, kompensacyjno-korekcyjnych, logopedycznych, dydaktyczno-wyrównawczych. W gminie realizowany jest program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży, którego celem jest prowadzenie działań na rzecz podnoszenia wyników w nauce, motywowania uczniów, pomoc w odkrywaniu i rozwijaniu talentów.

W latach 2018-2020 stypendium edukacyjne otrzymało 61 uczniów z gminy.
w 2018 r.

16 uczniów, w tym 4 z Publicznego Gimnazjum im. Jana Kasprówicza w Zakrzewie, 8 ze Szkoły Podstawowej im. Polski Niepodległej w Zakrzewie, 1 ze Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Sędzinie oraz 3 ze Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. św. Józefa Sáncheza del Rio w Siniarzewie.

w 2019 r.

21 uczniów, w tym 1 z Publicznego Gimnazjum im. Jana Kasprowicza w Zakrzewie, 13 ze Szkoły Podstawowej im. Polski Niepodległej w Zakrzewie, 4 ze Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Sędzinie oraz 3 ze Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. św. Józefa Sáncheza del Rio w Siniarzewie.

w 2020 r.

24 uczniów, w tym 14 ze Szkoły Podstawowej im. Polski Niepodległej w Zakrzewie, 7 ze Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Sędzinie oraz 3 ze Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich im. św. Józefa Sáncheza del Rio w Siniarzewie.

5. KULTURA I REKREACJA

Na terenie gminy Zakrzewo działalność kulturalną prowadzą: Dom Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Zakrzewie. Celem Domu Kultury jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby mieszkańców w zakresie kultury, edukacji, sportu, rekreacji, turystyki oraz komunikacji społecznej, a także gromadzenie i udostępnianie dóbr kultury. Do podstawowych zadań Domu Kultury należy stwarzanie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, sportowego, kół i klubów zainteresowań. Placówka zajmuje się również organizowaniem imprez plenerowych, rozrywkowych i przeglądów amatorskiego ruchu artystycznego. Przy Domu Kultury istnieją i prowadzą działalność liczne koła zainteresowań oraz zespoły artystyczne; Sekcja Tańca Nowoczesnego licząca 5 grup tanecznych dzieci i młodzieży w różnym wieku – 60 uczestników, sekcja tańca breakdance – dzieci i młodzież w różnym wieku, grupa mieszana, zespół muzyczny – wokalny „Retro”- działalność zrzeszająca 22 seniorów, kabaret seniora „Byle do setki” – 10 osób, Klub Seniora 50+ - 60 uczestników, młodzieżowa orkiestra dęta – 15 osób, sekcja piłki nożnej – 30 uczestników. Sekcja karate – 15 uczestników, amatorska drużyna piłki siatkowej „Agropol Zakrzewo”. Gminna Biblioteka Publiczna zajmuje się z kolei zaspakajaniem potrzeb czytelniczych i informacyjnych dla mieszkańców gminy oraz gromadzeniem materiałów na temat regionu. Placówka dysponuje zróżnicowanym, regularnie uzupełnianym księgozbiorem. Biblioteka udostępnia komputery z dostępem do Internetu; prowadzi także usługę Książka na telefon. W 2020 roku księgozbiór biblioteki liczył 24 870 woluminów. W 2020 roku Biblioteka zatrudniała 1 pracownika. Objęła ofertą łącznie 500 czytelników. Obok działalności podstawowej placówka podejmuje inicjatywy promujące czytelnictwo i kulturę, np. organizując spotkania autorskie, prowadząc lekcje biblioteczne, wycieczki do biblioteki, spotkania z książką dla podopiecznych Domu Pomocy Społecznej w Zakrzewie, głośne czytanie dla przedszkolaków. Biblioteka jest także lokalnym inicjatorem ogólnopolskich akcji pn. „Narodowe czytanie” czy „Mała książka wielki człowiek od 3 do 6 lat”, „Noc bibliotek”. Placówka bierze również udział w projekcie pn.: „Dyskusyjne Kluby Książki”, będącym elementem wieloletniego ogólnopolskiego programu promocji

czytelnictwa, objętego patronatem Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Klub Książki liczy 12 osób.

Gmina Zakrzewo posiada różnorodny kalendarz imprez – kulturalnych, rozrywkowych i sportowo-rekreacyjnych. Do ważniejszych imprez organizowanych w gminie należą m.in. Dożynki Gminno-Parafialne, sołtysiady, a także uroczyste obchody świąt państwowych, rocznic historycznych oraz spotkania okolicznościowe, jak również zawody piłkarskie, wędkarskie. Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Obiekty sportowo- rekreacyjne

Lp.	Nazwa obiektu	Adres obiektu
1.	Kompleks boisk- boisko do gry w piłkę i tenisa ziemnego	Zakrzewo
2.	Boisko wielofunkcyjne	Siniarzewo
3.	Boisko sportowe	Sędzin
4.	Place zabaw	Seroczki, Zakrzewo, Michałowo, Sędzin, Siniarzewo, Kolonia Bodzanowska
5.	Siłownia zewnętrzna	Zakrzewo, Sędzin, Siniarzewo

Źródło: Urząd Gminy w Zakrzewie

6. ZDROWIE I PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W gminie Zakrzewo funkcjonuje 1 zakład opieki zdrowotnej, prowadzone są 2 apteki.

Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7 Zakłady opieki zdrowotnej i apteki

1.	Nazwa podmiotu	Adres podmiotu
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Twój Lekarz” Lech Rosiek	ul. Osiedlowa 24 87 -707 Zakrzewo
3.	Apteka mgr farm. Joanna Możdżyńska	ul. Radziejowska 6A 87 -707 Zakrzewo
4	DOZ Apteka dbam o zdrowie Markiewicz	ul. Osiedlowa 19 87 -707 Zakrzewo

Źródło : Urząd Gminy w Zakrzewie

W ramach Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Twój Lekarz” w Zakrzewie działają: Poradnia Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej, Poradnia Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej dla Dzieci, Gabinet Pielęgniarki Podstawowej Opieki Zdrowotnej, Gabinet Położnej Podstawowej Opieki Zdrowotnej, Gabinet Profilaktyki Zdrowotnej i Pomocy Przedlekarskiej, Gabinet Profilaktyki Zdrowotnej i Pomocy Przedlekarskiej dla Dzieci, oraz gabinet zabiegowy, punkt szczepień. W gminie brakuje lekarza stomatologa.

Specjalistyczne świadczenia zdrowotne, świadczenia zdrowotne w warunkach zamkniętych oraz nocną i świąteczną opiekę lekarską i pielęgniarską dla mieszkańców gminy realizują placówki znajdujące się poza gminą. Są to: Szpital Powiatowy w Aleksandrowie Kujawskim, ul. Juliusza Słowackiego 18, całodobowa nocna i świąteczna opieka ambulatoryjna i wyjazdowa w Aleksandrowie Kujawskim, ul. Juliusza Słowackiego 20a.

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem w dobie obecnej niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

Pomoc dla osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenia o niepełnosprawności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Zasiłki pielęgnacyjne dla osób niepełnosprawnych w Gminie Zakrzewo.

Tytułu zasiłku pielęgnacyjnego	2018 r.		2019 r.		2020 r.	
	osoby	kwota w zł	osoby	kwota w zł	osoby	kwota w zł
Orzeczenie o niepełnosprawności	21	38 832,00	23	50 623,00	18	48 996,00
Orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	35	85 145,00	38	85 683,00	37	95 185,00
Orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności	47	87 774,00	46	10 3517,00	40	101 661,00

Źródło: GOPS Zakrzewo

Problemy wynikające z niepełnosprawności są dobrze znane zarówno w gminie, jak i w powiecie aleksandrowskim. Świadczą o tym wszystkie działania zmierzające do zmniejszenia skutków niepełnosprawności, stworzenia warunków do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz możliwości jak

najszerszego ich uczestnictwa w życiu społecznym i wykorzystania potencjału zawodowego.

Zgodnie z Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych z dnia 1 sierpnia 1997 r. (M. P. z 1997 r. Nr 50, poz. 475) osoby niepełnosprawne, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Prawa te wynikają z Konstytucji RP, Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka, Standardowych Zasad Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych, aktów prawa międzynarodowego i wewnętrznego.

Ustawy kompetencyjne nakładają na organa administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz eliminowania dyskryminacji.

Zasadniczym aktem prawnym określającym zadania na rzecz osób niepełnosprawnych jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 202 r. poz. 573). Zgodnie z tą ustawą rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania osób niepełnosprawnych, jakości życia i integracji społecznej, przy aktywnym uczestnictwie tych osób. Instytucje świadczące pomoc osobom niepełnosprawnym przedstawia tabela

Tabela 9. Instytucje udzielające wsparcia osobom niepełnosprawnym

Nazwa i adres instytucji	Zakres oferowanych usług	Kategoria klienta
Dom Pomocy Społecznej w Zakrzewie ul. Inowrocławska 20 87-707 Zakrzewo	Całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców	Osoby przewlekłe psychicznie chore
Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie Grabie 34 87-700 Grabie	Całodobowa opieka zgodnie ze standardem określonym dla danego typu domu, w oparciu o indywidualne potrzeby jego mieszkańców	Osoby przewlekłe psychicznie chore
Środowiskowy Dom Samopomocy w	Podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności	Osoby z niepełnosprawnością

Aleksandrowie Kuj. ul. Limanowskiego 12 87-700 Aleksandrów Kuj.	niezbędnych do samodzielnego, aktywnego życia; zapobieganie izolacji społecznej uczestników; wsparcie rodziny	intelektualną i chorobą psychiczną
Warsztat terapii zajęciowej im. Edwarda Stachury ul. Wojska Polskiego 21 87-700 Aleksandrów Kujawski	Rehabilitacja społeczna i zawodowa, rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej, przygotowanie do życia w środowisku społecznym rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej albo szkolenia zawodowego	Osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności.

Źródło: GOPS Zakrzewo

7. UZALEŻNIENIA I PRZEMOC

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyja natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Przemoc w rodzinie jest z kolei

problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore. Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną wystąpienia przemocy w rodzinie.

Na terenie gminy inicjowaniem działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakrzewie. Podstawowym jej zadaniem i celem jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz substancji odurzających, udzielanie pomocy w wyjściu z nałogów osób uzależnionych oraz otaczanie wsparciem ich najbliższych. W ramach prowadzonej działalności Komisja przyjmuje zgłoszenia o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu w środowisku, przeprowadza rozmowy z osobami, w przypadku których wpłynęło zgłoszenie, pouczając je i motywując do zaprzestania nadużywania alkoholu i poddania się leczeniu odwykowemu, kieruje, w przypadku, gdy osoba nie godzi się na dobrowolne leczenie, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuację postępowania, na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu odwykowego, przygotowuje dokumentację związaną z postępowaniem sądowym w celu zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz składa wnioski o wszczęcie postępowania do sądu. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zakrzewie corocznie podejmuje współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zakrzewie oraz działającym przy nim Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego i Prokuraturą Rejonową w Aleksandrowie Kujawskim, Posterunkiem Policji w Konecku. Wysokość środków finansowych zaplanowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Wydatki na przeciwdziałanie uzależnieniom

Rodzaj wydatku	2018 rok	2019 rok	2020 rok
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych	53 904,00 zł	54 656,00 zł	76 432,00 zł
przeciwdziałanie narkomanii	1 700,00 zł	2 600,00 zł	4 000,00 zł

Źródło: UG Zakrzewo

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zakłada następujące kierunki działań:

1. Wspieranie podmiotów, organizacji, placówek zajmujących się organizowaniem czasu wolnego stanowiących alternatywę wobec alkoholu oraz narkotyków.
2. Dofinansowanie programów profilaktycznych oraz imprez promujących trzeźwość.
3. Prowadzenie w szkołach w porozumieniu z dyrektorami placówek, programów profilaktycznych dla dzieci i rodziców.
4. Inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów spożywania napojów alkoholowych, propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od środków uzależniających.
5. Współpraca z instytucjami i innymi organizacjami służącymi rozwiązywaniu problemów wynikających z alkoholizmu oraz narkomanii.
6. Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom, w których występuje zjawisko alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy.
7. Wdrażanie i propagowanie na terenie gminy ogólnopolskich i regionalnych kampanii edukacyjnych.
8. Propagowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia.
9. Zapobieganie problemom wynikającym z nadużywania alkoholu przez osoby starsze.
10. Szkolenia podnoszące wiedzę na temat uzależnień dla członków GKRPA.

Szkoły otrzymują środki finansowe w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, po to by realizować szkolne programy profilaktyki, których celem ogólnym jest:

- eliminowanie lub redukcja wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- rozwijanie postaw prozdrowotnych,
- promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych.

W 2020 roku w 2 szkołach podstawowych została zrealizowana I edycja programu profilaktycznego rekomendowanego przez PARPA o nazwie „Unplugged”.

Tradycją stało się organizowanie w Zespole Szkół w Zakrzewie Szkolnego Dnia Profilaktyki, przed rozpoczęciem wakacji. W tym dniu organizowane są konkursy, pogadanki, spotkania z osobami działającymi w sprawach uzależnień.

Niepokojącym zjawiskiem dającym się zaobserwować w ostatnich kilku latach jest problem alkoholowy kobiet, mający tendencje wzrostowe. W 2018 roku odnotowano 2 zgony (w tym jedna kobieta) osób nadużywających alkoholu w sposób szkodliwy, w 2019 roku 3 zgony osób (mężczyźni) pijących w sposób szkodliwy, w 2020 roku 2 zgony osób (mężczyźni) pijących w sposób szkodliwy. W 2020 roku z pomocy materialnej gminnego ośrodka pomocy społecznej korzystało 10 rodzin z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez przynajmniej jednego z członków rodziny na kwotę 19 272 zł. W przypadkach

występowania zjawiska przemocy, pomoc świadczy Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

GKRPA skierowała w 2020 roku 3 wnioski do Sądu Rodzinnego w Aleksandrowie Kujawskim, przeprowadziła rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego z 10 osobami nadużywającymi alkoholu.

W 2019 roku, zatrzymano do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych 10 mężczyzn i jedną kobietę, w 2020 roku, 4 mężczyzn.

Sprzedawcy alkoholu z terenu gminy Zakrzewo wzięli udział w kampanii informacyjno – profilaktycznej pt.: „Dostępność napojów alkoholowych dla osób nieletnich”.

8. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej). W gminie Zakrzewo zadania z zakresu pomocy społecznej i wspierania rodziny wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o Karcie Dużej Rodziny, ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W 2020 roku kadre Ośrodka stanowiło 6 osób, w tym m.in. kierownik, 2 pracowników socjalnych, 2 pracowników ds. świadczeń rodzinnych, wychowawczych, i funduszu alimentacyjnego, 1 księgowa. Dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych w środowisku GOPS zatrudnia na umowę-zlecenie trzy opiekunki domowe, które wykonują pomoc usługową. Świadczone są również specjalistyczne usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wykonywane przez 10 osób.

Tabela 11. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zakrzewie

Stanowisko	Ilość osób
Kierownik Ośrodka	1
Starszy specjalista pracy socjalnej	2
Referent do spraw świadczeń wychowawczych i kadr	1
Inspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1
Główny księgowy	1

Źródło: GOPS Zakrzewo

Ośrodek pomocy swoim działaniem obejmuje 19 wiejskich miejscowości na których terenie mieszkają 3 553 osoby, wg. stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. W rejonie działania GOPS znajduje się Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób przewlekle psychicznie chorych. Obecnie w DPS mieszka 100 osób wymagających stałej pomocy i opieki medycznej.

Siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się w Urzędzie Gminy Zakrzewo. Pracownicy socjalni ośrodka doceniają wartość współdziałania z różnymi instytucjami na rzecz rozwiązywania złożonych problemów życiowych klientów pomocy społecznej.

Zadania pomocy społecznej polegające na zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie realizuje w ramach zadań własnych finansowanych z budżetu gminy, oraz zleconych przez administrację rządową finansowanych z budżetu wojewody. Do zadań ośrodka pomocy należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń takich jak:

- zasiłki stałe dla osób nie mających własnych środków utrzymania, którzy ze względu na wiek lub niepełnosprawność nie mogą pracować na swoje utrzymanie,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe,
- świadczenia rodzinne i wszystkie dodatki do świadczeń rodzinnych,
- fundusz alimentacyjny dla osób samotnie wychowujących dzieci.
- pomoc w naturze i zasiłki celowe na zakup opału,
- pomoc w naturze i zasiłki celowe na zakup żywności,
- zasiłki okresowe dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby czy braku możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- posiłki dla dzieci uczących się w szkołach podstawowych,

- pomoc w naturze i zasiłki celowe na zakup odzieży, obuwia, leków,
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Ośrodek pomocy udziela nie tylko wsparcia finansowego poprzez różnego rodzaju zasiłki oraz pomoc w naturze czy w postaci usług opiekuńczych a także udziela pomocy w postaci pracy socjalnej, która w obecnym trudnym czasie nabrała szczególnego znaczenia.

Pracownicy socjalni ośrodka pomocy załatwiają swoim klientom różne sprawy urzędowe, zdrowotne a także w miarę posiadanej wiedzy i umiejętności udzielają wszelkiego rodzaju porad.

Rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej to w większości rodziny wieloproblemowe, a więc takie, w których równocześnie występuje kilka czynników kwalifikujących do pomocy społecznej. Oznacza to, że w jednej rodzinie obok problemów bezrobocia występować mogą inne, np. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub alkoholizm itd. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela

Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej.

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Ubóstwo	78	80	76	162	166	153
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	1	1	1	1	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym potrzeba ochrony wielodzietności	1	1	1	6	6	6
	1	1	1	6	6	6
Bezrobocie	68	63	69	170	157	171
Długotrwała lub ciężka choroba	26	23	27	49	40	43
Niepełnosprawność	28	27	23	50	52	48
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego, w tym rodziny niepełne	10	14	8	37	51	33
	6	9	6	17	28	22
Rodziny wielodzietne	5	6	3	26	29	17
Alkoholizm	10	9	6	15	13	9
Narkomania	1	1	1	1	1	1
Zdarzenie losowe	3	1	1	8	3	3

Źródło : GOPS Zakrzewo

W analizowanym okresie 2018-2020 liczba rodzin i osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie pieniężne utrzymywała się na stałym poziomie. W latach 2018-2020 liczba osób w rodzinach, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy, ulegała niewielkim wahaniom (332 w 2018 r., 312 w 2019 r., 361 w 2020 r.) Największą grupę osób korzystających z pomocy stanowią bezrobotni i ich rodziny. Bezrobocie ma wpływ na występowanie innych dysfunkcji w rodzinach takich jak: ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo

wychowawczych, alkoholizm. Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez GOPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2018-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Formy świadczeń pomocy społecznej udzielonych w latach 2018-2020 r.

Formy świadczeń		Liczba osób			Kwota świadczeń		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
pieniężne	Zasiłek stały	23	27	22	118 360,00	128 936,00	128 232,00
	Zasiłek okresowy	61	58	62	141 997,00	142 346,00	149 317,00
	Zasiłek celowy	96	92	91	84 714,00	80 047,00	59 809,00
	Zasiłek w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” -2018 r. „Posiłek w szkole i w domu”- 2019 r. - 2020 r.	62	60	83	44 900,00	45 400,00	48 249,00
niepieniężne	Dożywianie w szkole z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 2018 r. „Posiłek w szkole i w domu”- 2019 r. - 2020 r.	26	24	24	12 045,00	9 440,00	3 612,00
	schronienie	1	2	1	3 840,00	4 620,00	7 560,00
	Sprawienie pogrzebu	0	1	1	0,00	2 500,00	3 500,00
	Odpłatność za pobyt w DPS	4	3	4	90 866,00	92 753,00	108 755,00
usługi	Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	7	8	11	53 526,00	63 390,00	53 373,00
	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	3	3	6	32 660,00	39 096,00	32 520,00
	Praca socjalna	96	98	101	0,00	0,00	0,00
	Interwencja kryzysowa	0	0	1	0,00	0,00	0,00
	Kontrakt socjalny	0	0	7	0,00	0,00	0,00
	Wspieranie rodziny i piecza zastępcza						
	Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	0	2	2	0,00	2 730,00	6 166,00

Źródło : GOPS Zakrzewo

Spośród świadczeń pieniężnych najczęściej udzielaną formą pomocy w latach 2018-2020 był zasiłek celowy. Jest on przyznawany na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opał a także kosztów pogrzebu. Dominujący rodzaj pomocy niepieniężnej stanowił z kolei posiłek, który był wsparciem udzielanym głównie dzieciom w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” realizowanego w roku 2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” od 2019 roku. Nowy program na lata 2019-2023 zakłada wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się trudnej sytuacji. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym dwudaniowego obiadu przygotowanego w stołówce szkolnej.

Ważną formą wsparcia w latach 2018-2020 było również pokrywanie kosztów pobytu mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej (4 osoby w 2018 r., 3 osoby w 2019 r. i 4 osoby w 2020 r.), przy czym wydatki z tego tytułu wzrosły z 90 866,00 zł w 2018 r. do 108 755,00 zł w 2020 r.). Wśród usług najistotniejszą rolę odgrywała praca socjalna mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych i tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W latach 2018-2020 liczba rodzin, które objęto pracą socjalną stale rosła (96 w 2018 r., 98 w 2019 r., 101 w 2020 r.). Praca socjalna realizowana w gminie polegała na diagnozie rodzin i środowisk, udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy w rozwiązywaniu trudności życiowych oraz kwalifikowaniu do uzyskania świadczeń. W analizowanym okresie ważną formą wsparcia były również specjalistyczne usługi opiekuńcze. Liczba osób nimi objętych zwiększała się z roku na rok (z 7 w 2018 r. do 11 w 2020 r.).

Ośrodek realizował również zadania z zakresu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej. Gmina ponosiła odpłatność za pobyt dwojga dzieci z gminy w pieczy zastępczej. W analizowanym okresie odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosła: 2 730,0 zł w 2019 roku oraz 6 166,00 zł w 2020 roku. W latach 2017-2020 GOPS realizował również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, będąc odpowiedzialnym za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także delegując do niego swoich pracowników. W 2020 roku odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, na których omawiano działania Zespołu, w szczególności indywidualne przypadki 8 rodzin z problemem przemocy fizycznej i psychicznej, objętych procedurą „Niebieskiej Karty” (wobec 7 rodzin zakończono procedurę).

Pomoc społeczna polega również na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Obejmuje ona zarówno jednostki środowiskowe, jak

i instytucjonalne. W gminie Zakrzewo, poza Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej nie ma innych placówek pomocowych. Mieszkańcy mogą natomiast korzystać z oferty instytucji udzielających wsparcia poza gminą. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela

Tabela 14. Instytucje udzielające wsparcia poza gminą.

Nazwa i adres instytucji	Zakres oferowanych usług
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kuj. ul. Sikorskiego 3 87-700 Aleksandrów Kuj.	Realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej oraz organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dla mieszkańców powiatu.
Schronisko dla osób bezdomnych Judym ul. Powstańców Wielkopolskich 35 89-200 Kołaczkowo	Schronienie, pomoc socjalna dla osób bezdomnych
Punkt nieodpłatnej Pomocy prawnej ul. Dworcowa 1 87-707 Zakrzewo	Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, edukacja prawna dla osób o niskich dochodach, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Kuj. ul. Sikorskiego 3 87-700 Aleksandrów Kuj.	Udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, logopedycznej, pomocy w wyborze zawodu i kierunku kształcenia oraz udzielanie rodzicom i nauczycielom porad związanych z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży dla dzieci, młodzieży, pedagogów, nauczycieli i rodziców.

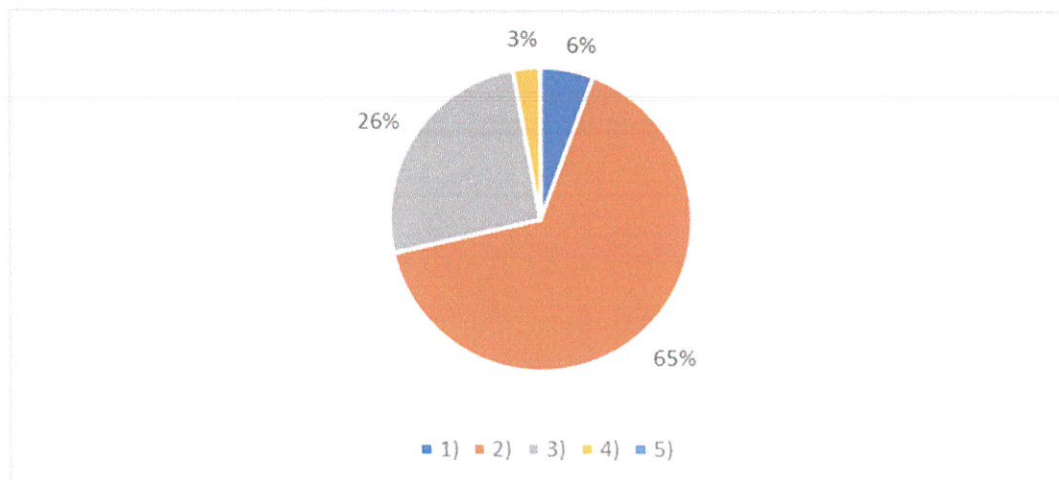
Źródło : PCPR Aleksandrów Kuj

9. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w gminie Zakrzewo posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków. Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia. W sumie do analizy przedłożono 37 wypełnionych anonimowo ankiet.

W pierwszym pytaniu poproszono ankietowanych o ocenę warunków życia w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Warunki życia w gminie

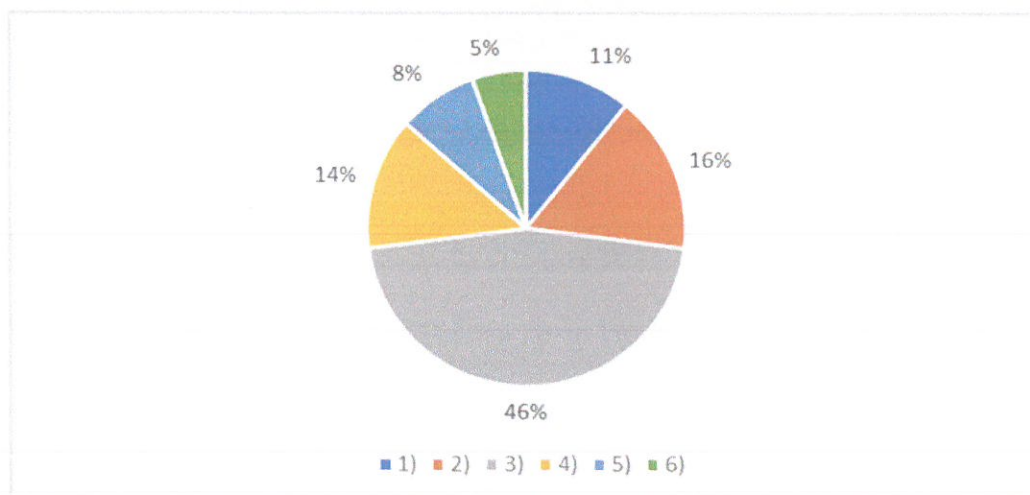
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Bardzo dobre
- 2) Dobre
- 3) Średnie
- 4) Złe
- 5) Bardzo złe

Analizując warunki życia w gminie, przedstawiciele środowiska lokalnego ocenili, że warunki życia mieszkańców w gminie są dobre - 65% ankietowanych, średnie - 26%, jako złe oceniło tylko 3% badanych. Żaden z respondentów nie udzielił odpowiedzi, że są bardzo złe oraz bardzo dobre.

W kolejnych pytaniach poproszono badanych o opinię na temat poziomu bezrobocia w gminie oraz wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób nim dotkniętych. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 2. Poziom bezrobocia w gminie

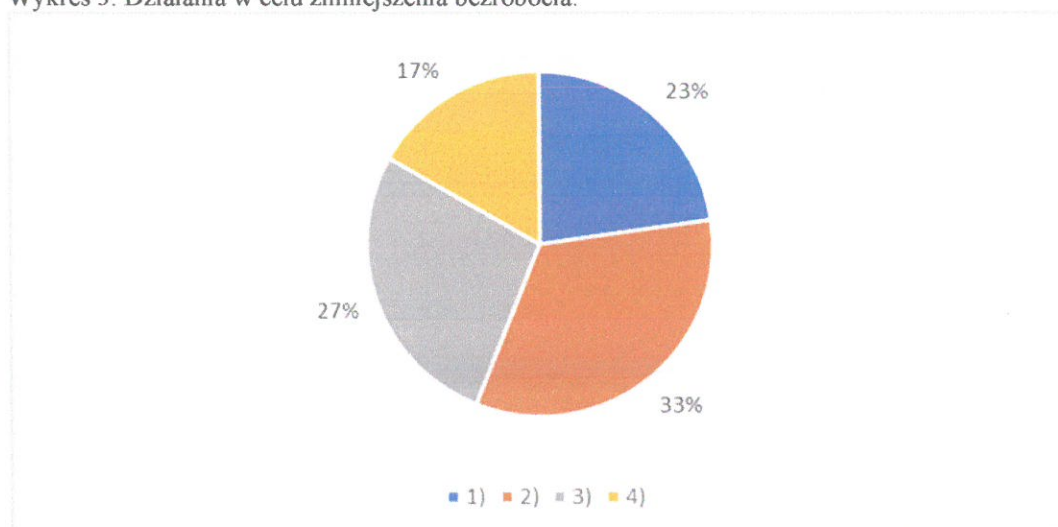
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Wysoki
- 2) Raczej wysoki

- 3) Przeciętny
- 4) Raczej niski
- 5) Niski
- 6) Nie mam zdania

W opinii blisko połowy ankietowanych (łącznie 46%) poziom bezrobocia w gminie jest przeciętny lub raczej niski - tak wskazało 14% ankietowanych. Wśród działań, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób pozostających bez pracy, respondenci najczęściej wymieniali: stworzenie korzystniejszych warunków do założenia własnej działalności gospodarczej - 23% badanych, stworzenie korzystniejszych warunków dla przedsiębiorców do zatrudniania absolwentów szkół - 33%, zacieśnianie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu umożliwienia osobom bezrobotnym odbycia stażów, kursów i szkoleń zawodowych, zdobycia doświadczenia zawodowego - 17%.

Wykres 3. Działania w celu zmniejszenia bezrobocia.

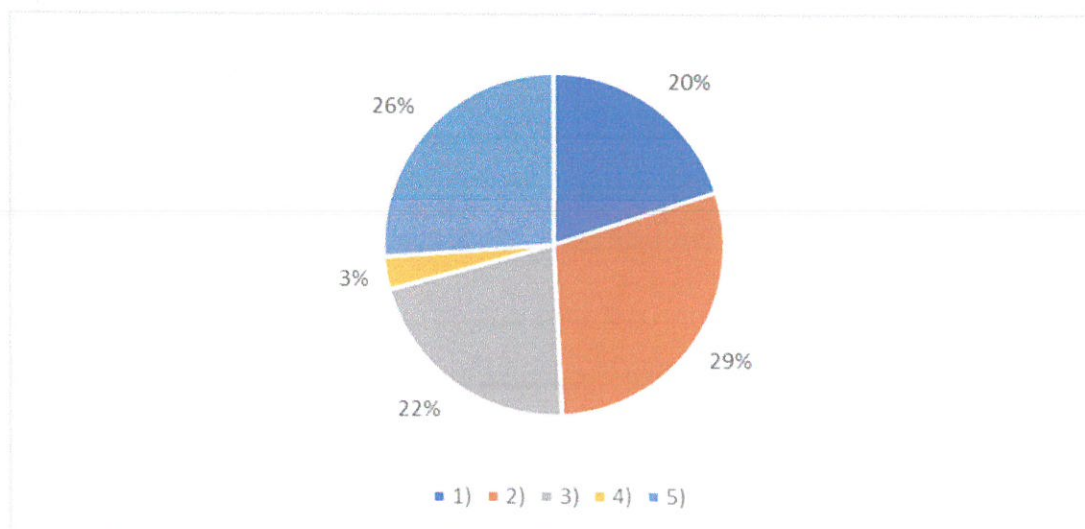

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Korzystniejsze warunki do założenia własnej działalności gospodarczej
- 2) Korzystniejsze warunki dla przedsiębiorców do zatrudniania absolwentów szkół
- 3) Zwiększenie środków pieniężnych na aktywizację bezrobotnych (staże, szkolenia zawodowe, kursy, roboty publiczne)
- 4) Kursy zwiększające umiejętności aktywnego poszukiwania pracy

W następnych pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy oraz wskazanie działań, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób i rodzin nim dotkniętych. Odpowiedzi w tym zakresie prezentują poniższe wykresy.

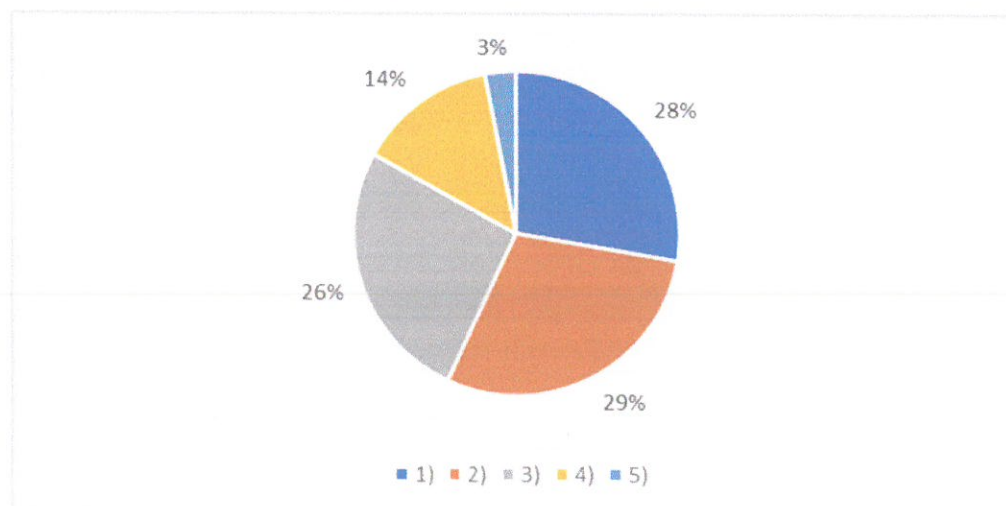
Wykres 4. Przyczyny występowania uzależnień

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Bezrobocie, zła sytuacja materialna
- 2) Problemy natury psychologicznej (depresja, trudne dzieciństwo, traumatyczne przeżycia, nadmierna nerwowość)
- 3) Zbyt łatwy dostęp do używek
- 4) Konflikty rodzinne
- 5) Indywidualne skłonności do popadania w nałogi

Wykres 5. Środki zaradcze podejmowane względem osób uzależnionych.

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

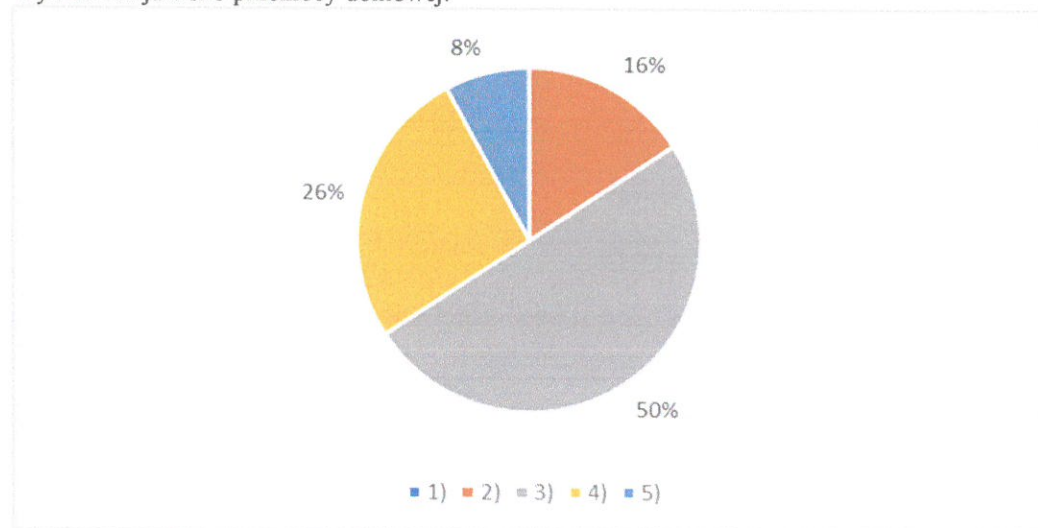
- 1) Rozwój klubów AA, grup wsparcia, grup samopomocowych
- 2) Profilaktyka dzieci i młodzieży
- 3) Pomoc psychologiczno-terapeutyczna
- 4) Profilaktyka dorosłych
- 5) Pomoc prawna

Do zasadniczych powodów występowania problemu uzależnień wśród mieszkańców gminy badani zaliczyli indywidualne skłonności do popadania w nałogi - 26%, problemy natury psychologicznej – 29% oraz zbyt łatwy dostęp do

używek - 22%. Zdaniem respondentów, podejmując działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, należy przede wszystkim skupić się na rozwoju grup samopomocowych, grup wsparcia, klubów AA - 28%, na profilaktyce dzieci i młodzieży – 29% badanych, 26% respondentów uważa, że wskazana byłaby pomoc psychologiczno – terapeutyczna.

W następnych pytaniach poproszono respondentów o podanie przyczyn zjawiska przemocy domowej.

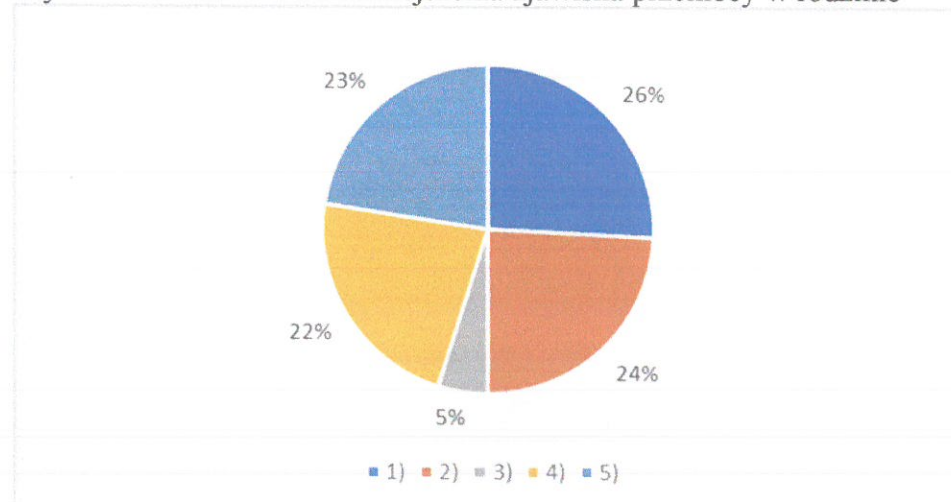
Wykres 6. Zjawisko przemocy domowej.

- 1) Uważam, że jest bardzo wysoki
- 2) Nie słyszałem o takich przypadkach
- 3) Słyszałem/am o takich przypadkach
- 4) Nie znam takich przypadków
- 5) Uważam, że temat przemocy w rodzinie nie występuje bądź jest bardzo nieduży

50% badanych stwierdziło, że nie zna przypadków przemocy w rodzinie, 26% respondentów o takich nie słyszało; 16% słyszało o takich przypadkach; 8%, że zjawisko przemocy nie występuje bądź jest bardzo nieduże. Nikt nie uważa, że przemoc stanowi wysoki problem.

Wykres 7. Środki w celu zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie

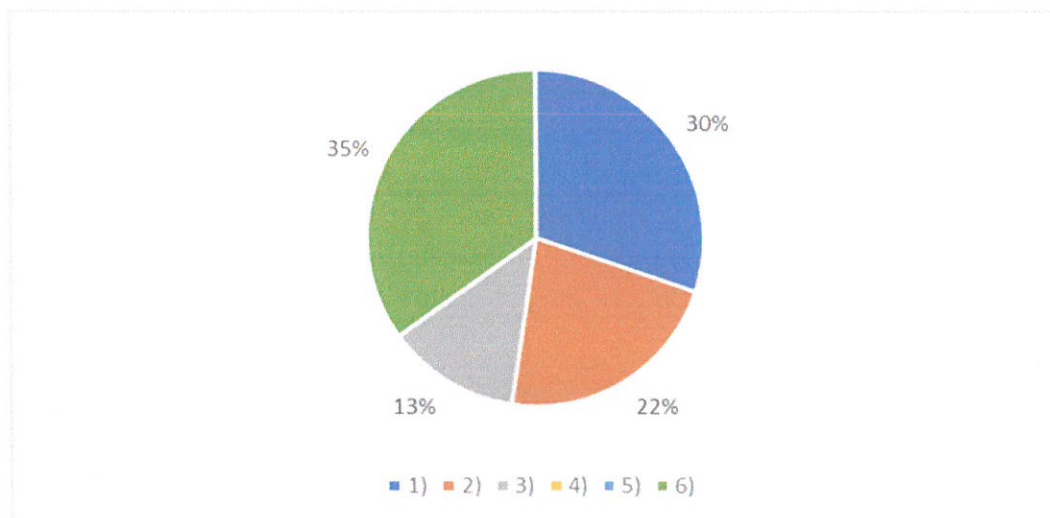

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Większy nadzór pracowników socjalnych
- 2) Większe zaangażowanie Policji
- 3) Powstanie grup samopomocowych dla ofiar przemocy
- 4) Pomoc prawna dla ofiar
- 5) Zapewnienie schronienia dla ofiar przemocy

Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinie, należy przede wszystkim wprowadzić większy nadzór pracowników socjalnych – 26% oraz zaangażować policję – 24%. Ważne jest też, zdaniem respondentów, zapewnienie schronienia ofiarom przemocy – 23% badanych oraz pomoc prawna dla nich - 22% badanych.

Wykres 8. Negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży.

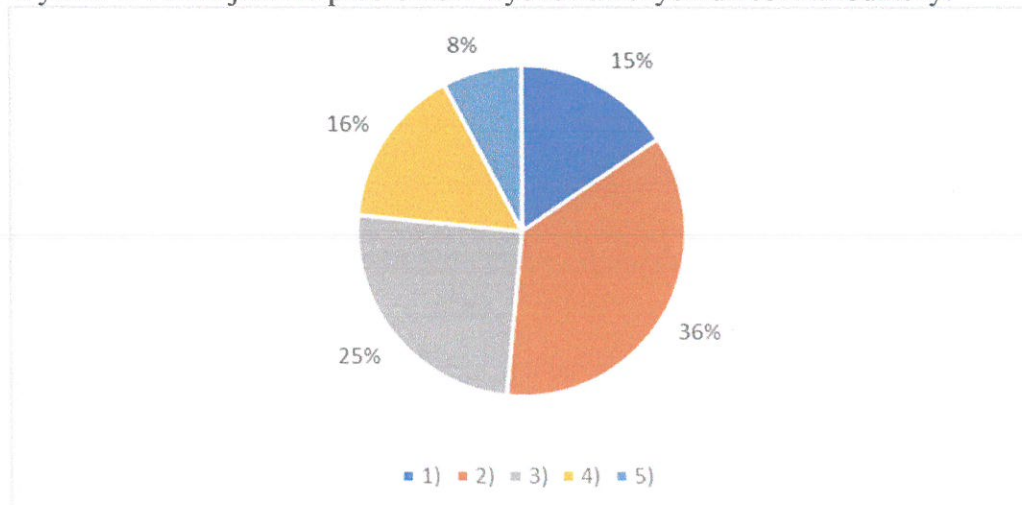

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Zaniedbanie wychowawcze
- 2) Nadużywanie używek (alkohol, papierosy, narkotyki, dopalacze)
- 3) Demoralizacja, przestępczość, chuligaństwo
- 4) Przemoc ze strony rodziców
- 5) Zaniedbania socjalne (niedożywienie, brak higieny, złe warunki mieszkaniowe)
- 6) Bezproduktywne spędzanie czasu

Zdaniem ankietowanych są to zaniedbania wychowawcze – 30%, bezproduktywne spędzanie wolnego czasu – 35%, nadużywanie używek – 22% oraz 13% sądzi, że są to demoralizacja, przestępczość i chuligaństwo. Żaden z respondentów nie udzielił odpowiedzi, że są to zaniedbania socjalne oraz przemoc ze strony rodziców.

Wykres 9. Zmniejszenie problemów wychowawczych dzieci i młodzieży.

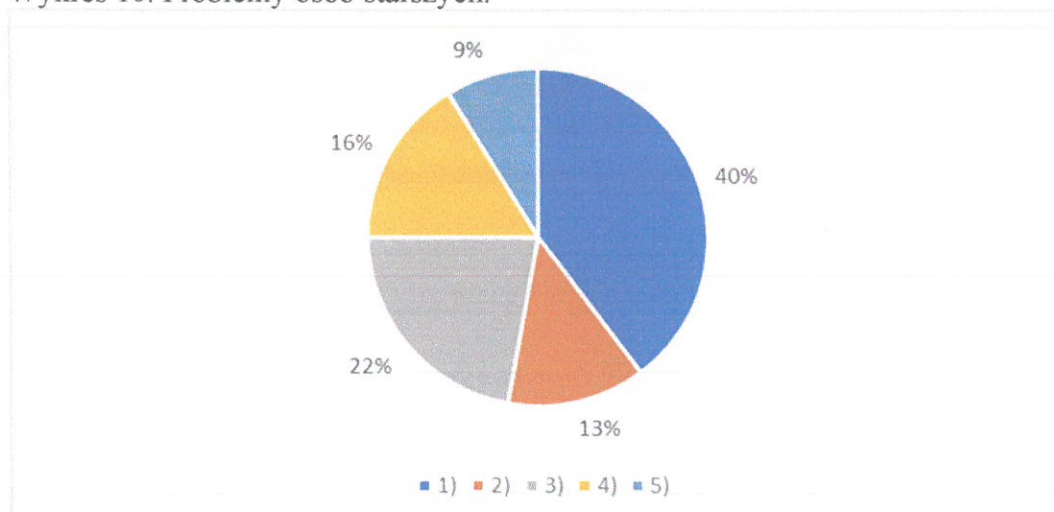
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Zwiększenie ilości godzin pozalekcyjnych
- 2) Rozwój klubów sportowych, orlik
- 3) Rozwój świetlic środowiskowych
- 4) Większa dostępność do konsultacji psychologiczno-pedagogicznych
- 5) Większy nadzór pracowników socjalnych

Respondenci uznali, że aby zmniejszyć zaniedbania wychowawcze i problemy z tego wynikające potrzebne są zajęcia sportowe – 36% ankietowanych, świetlice środowiskowe – 25% a także zwiększenie ilości zajęć pozalekcyjnych – 15%.

Problemy które dotyczą osób starszych są postrzegane przez respondentów następująco: samotność i izolacja społeczna - 40%, niewystarczająca opieka zdrowotna – 22%, niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego – 16%.

Wykres 10. Problemy osób starszych.

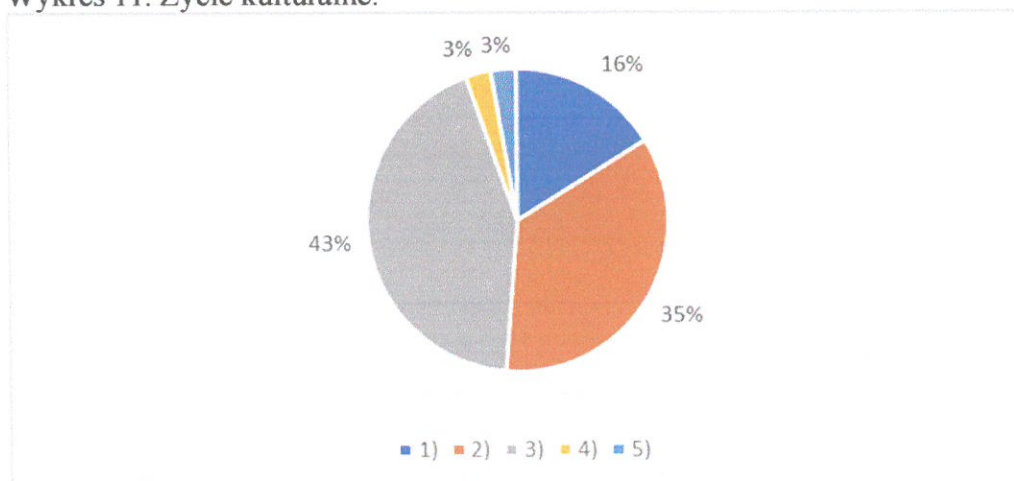
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Samotność i izolację społeczną
- 2) Ubóstwo

- 3) Niewystarczająca opieka zdrowotna
- 4) Niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego
- 5) Brak placówek wspierających osoby starsze.

Respondenci ocenili życie kulturalne na terenie gminy wysoko, czyli 35% jako dobrze i 16% , średnio 43%.

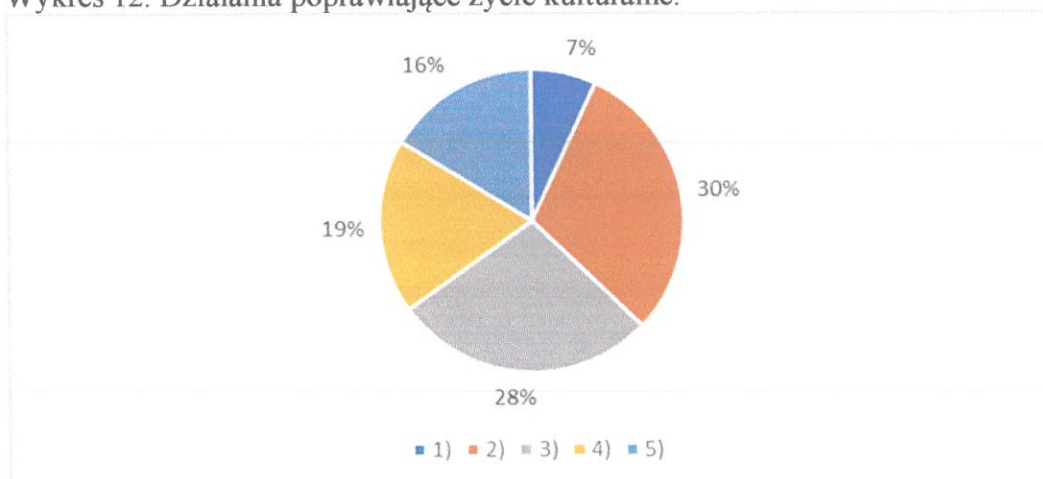
Wykres 11. Życie kulturalne.

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Bardzo dobrze
- 2) Dobrze
- 3) Średnio
- 4) Źle
- 5) Bardzo źle

Wykres 12. Działania poprawiające życie kulturalne.

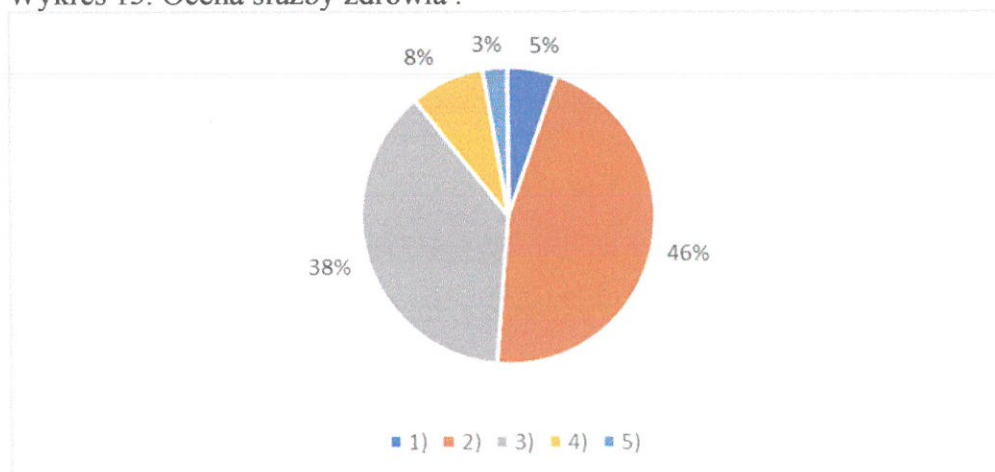

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Bardziej spektakularnego obchodzenia świąt oraz imprez okolicznościowych (dożynki, odpust, Dzień niepodległości)
- 2) Większy nakład na rozwój sportu
- 3) Kółka zainteresowań dla dzieci i młodzieży (plastyczne, muzyczne, taneczne, teatralne, itp.)
- 4) Organizacja wyjazdów do kin, teatrów, na koncert
- 5) Organizacja Koncertów

Według badanych należy zwiększyć nakłady na rozwój sportu 30% oraz na kółka zainteresowań dla dzieci i młodzieży 28% badanych. Respondenci oczekują także wyjazdów do kin, teatrów oraz na koncerty- 19%.

Wykres 13. Ocena służby zdrowia .

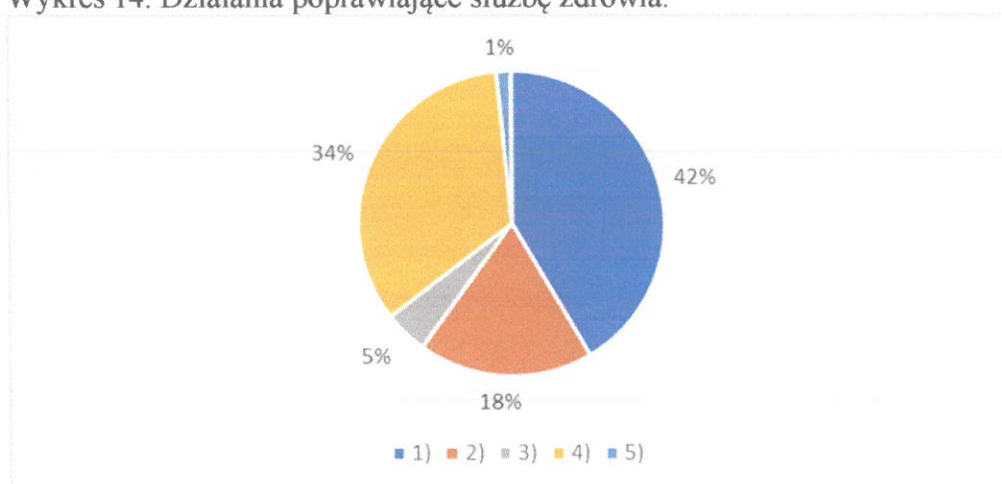

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Bardzo dobrze
- 2) Dobrze
- 3) Średnio
- 4) Źle
- 5) Bardzo źle

Ankietowani ocenili służbę zdrowia działającą na terenie gminy dobrze – 46%, średnio -38%, jako bardzo dobrze 5% badanych.

Wykres 14. Działania poprawiające służbę zdrowia.

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

- 1) Dyżury lekarzy specjalistów w Ośrodku Zdrowia
- 2) Dostęp do rehabilitantów
- 3) Całodobowa apteka
- 4) Dyżury dentystów
- 5) Inne - Białe niedziele

Respondenci oczekują utworzenia gabinetu dentystycznego – 34%, porad lekarzy specjalistów – 42% oraz dostępu do rehabilitantów – 18%.

III. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest heurystyczną techniką analityczną służącą uporządkowaniu posiadanych informacji. W przypadku strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Analizę SWOT przeprowadzoną na potrzeby niniejszego dokumentu przedstawiono poniżej

Mocne strony	Słabe strony
• funkcjonowanie w gminie zakładu przetwórstwa mięsnego oraz licznych firm budowlanych • rozwinięta działalność rolnicza w gminie; • współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • zachęcanie inwestorów do tworzenia w gminie nowych miejsc pracy • zapewnianie rodzinom wystarczającego dostępu do poradnictwa specjalistycznego • istnienie warunków do prowadzenia efektywnej pracy socjalnej • dobra dostępność szkolnictwa podstawowego i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • zapewnianie dostępu do kształcenia integracyjnego	• deficyt podmiotów ekonomii społecznej w gminie • nieodpowiednie zasoby mieszkań komunalnych, w tym socjalnych • brak grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • brak w gminie żłobka • brak w gminie grupy wsparcia i mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie • ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej, w tym opieki geriatrycznej • ograniczona pomoc dla osób starszych ze strony rodziny • brak bazy rehabilitacyjnej w gminie • istnienie barier utrudniających niepełnosprawnym codzienne życie, w tym architektonicznych • niewystarczające środki gminy na realizację zadań własnych z zakresu pomocy społecznej

• dostosowana do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferta spędzania czasu wolnego • działalność Domu Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy dostępu do pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychospołecznej i prawnej • szeroka skala działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjno-szkoleniowych w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie • funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy • wystarczające środki finansowe na prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom • prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i dostępnych formach pomocy • organizowanie usług opiekuńczych • działalność w gminie Zespołu muzyczno – wokalnego „Retro”, sekcji tańca nowoczesnego, Kół Gospodyń Wiejskich, młodzieżowej orkiestry dętej, klubu seniora 50+ • prowadzenie wśród osób	• niewielki w gminie potencjał sektora pozarządowego działającego w obszarze polityki społecznej • nierozwinięty wolontariat, m.in. brak wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne
---	---

starszych działań prozdrowotnych • dobrze wykwalifikowana i podnosząca kwalifikacje kadra GOPS-u • dobra współpraca samorządu gminy z samorządem powiatu	
--	--

Szanse	Zagrożenia
• rozwój przedsiębiorczości • wzrost aktywności zawodowej osób bezrobotnych • skuteczniejsze pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej • możliwość znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy • zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki medycznej • tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • rozwój oferty spędzania czasu wolnego, w tym infrastruktury mu służącej • zwiększenie świadomości społecznej na temat uzależnień i przemocy domowej • promowanie zdrowego stylu życia • utworzenie placówki wsparcia dziennego dla osób starszych • udział w realizacji nowych programów socjalnych kierowanych do seniorów • wspieranie działań mających na celu aktywne uczestnictwo osób starszych w życiu społecznym	• niski poziom aktywności osób bezrobotnych w poszukiwaniu pracy • niewielki potencjał inwestorów w regionie • emigracja zarobkowa osób młodych do innych jednostek administracyjnych • kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym; rozpad więzi rodzinnych • rosnąca dysfunkcyjność rodzin, w tym skala problemów opiekuńczo-wychowawczych • obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • coraz większa dostępność napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych, np. dopalaczy • rosnące zagrożenie uzależnieniami nie chemicznymi (Internet, gry komputerowe, telefon komórkowy) i cyberprzemocą • zwiększająca się liczba osób starszych niepełnosprawnych • niezadowalający poziom życia osób starszych • niski poziom społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych • rosnące zagrożenie wypaleniem zawodowym wśród pracowników pomocy społecznej • niewłaściwie finansowany system

• stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników pomocy społecznej • utworzenie wolontariatu w gminie	pomocy społecznej; nakładanie na gminy nowych zadań bez odpowiedniego zabezpieczenia finansowego • biurokracja w pomocy społecznej • roszczeniowa postawa odbiorców pomocy społecznej
--	---

1. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Zakrzewo pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych problemów oraz wyzwań, przed którymi w najbliższych latach stanie samorząd lokalny. Zaliczono do nich:

1. rozwijanie systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej;
2. proces starzenia się społeczności lokalnej i zwiększający ryzyko chorób i niepełnosprawności, stały wzrost odsetka osób starszych w populacji gminy,
3. dalsze wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji zawodowej oraz tworzenie w gminie nowych miejsc pracy;
4. wysoką liczbę rodzin zagrożonych ubóstwem z powodu bezrobocia, utrzymująca się liczba rodzin mających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
5. zaspokajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia, w tym zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz kontynuowanie działań prozdrowotnych;
6. rozwijanie aktywności obywatelskiej.

Wyniki diagnozy, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2021-2026. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych. Inicjatywy te zostały ujęte w poniżej przedstawionych obszarach.

1. Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz dostępności opieki zdrowotnej: udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie, a także zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia;
2. Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania: zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich

- udziału w życiu społeczności lokalnej, a także ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych;
3. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego oraz stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju: wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy, oraz tworzenie w gminie nowych miejsc pracy;
 4. Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju: pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju;
 5. Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego: doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie, a także rozwijanie i wspieranie sektora pozarządowego oraz rozszerzanie współpracy z należącymi do niego organizacjami.

2. MISJA, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misją samorządu gminy Zakrzewo w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026 jest wzmacnianie rodzin, przeciwdziałanie różnym formom marginalizacji i wykluczenia społecznego, podniesienie jakości życia mieszkańców i stwarzanie im warunków do rozwoju oraz integrowanie społeczności lokalnej. Wypełnienie tak sformułowanej misji wymaga wdrożenia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań. Zostały one przedstawione poniżej w formie celów strategicznych, w których uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, źródła ich finansowania oraz prognozę zmian.

Cel strategiczny 1	Wspieranie rodzin oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju
Cele operacyjne	1. Pomoc rodzinom w wypełnianiu ich funkcji. 2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiedniego dostępu do kształcenia i umożliwienie im wszechstronnego rozwoju
Kierunki działań do celu operacyjnego	1. Kontynuowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności z rodzinami wymagającymi ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz mającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 2. Zatrudnienie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 3. Prowadzenie wśród rodzin edukacji w zakresie właściwego wypełniania ról

	rodzicielskich oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny, m.in. przez pracowników GOPS-u, placówek oświatowych, asystenta rodziny. 4. Zapewnienie rodzinom oraz osobom samotnie wychowującym dzieci szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego. 5. Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci. 6. Podjęcie działań w kierunku zwiększenia w gminie dostępu do opieki przedszkolnej oraz zapewnienia opieki nad dziećmi do lat 3. 7. Kontynuowanie i wspieranie działań integracyjnych na rzecz rodzin, m. in. organizowanie rodzinnych pikników. 8. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych przy wykorzystaniu zasobów oświatowych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gminy; rozwijanie infrastruktury umożliwiającej spędzanie czasu wolnego oraz rozwój uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży, organizowanie wypoczynku. 9. Tworzenie i rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. 10. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych. 11. Integrowanie i koordynowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i ochrony zdrowia, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.
Czas realizacji	Lata 2021-2026
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna

	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gminne placówki oświatowe i kulturalne.
Partnerzy w realizacji	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki ponadpodstawowe, placówki zapewniające schronienie spoza gminy, placówki ochrony zdrowia, specjaliści, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, m.in. organizacje udzielające pomocy rodzinom i dzieciom i zajmujące się wspieraniem i upowszechnianiem kultury, turystyki, sportu i rekreacji, jednostki ochotniczej straży pożarnej, oraz Kościół, społeczność lokalna
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	1. Podniesienie poziomu wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, 2. Skuteczniejsze wsparcie dla rodziców mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rodziców samotnych i wychowujących dzieci niepełnosprawne, 3. Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, w tym dla osób samotnie wychowujących dzieci, 4. Podwyższenie szans edukacyjnych dla uczniów uzdolnionych i dzieci mających problemy w nauce, 5. Wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby dzieci i młodzieży z niej korzystających.

Cel strategiczny 2.	Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania
Cele operacyjne	1. Zapewnienie osobom starszym odpowiedniej opieki oraz zwiększenie ich udziału w życiu społeczności lokalnej. 2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz tworzenie warunków do społecznej i zawodowej aktywności osób nią dotkniętych.

Kierunki działań do celu operacyjnego	1. Udzielanie osobom starszym i niepełnosprawnym wsparcia w postaci pracy socjalnej oraz pomocy finansowej i rzeczowej. 2. Rozwijanie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 3. Inicjowanie i promowanie wśród mieszkańców gminy działań samopomocowych, np. pomocy sąsiedzkiej. 4. Kontynuowanie działań prozdrowotnych wśród osób starszych i niepełnosprawnych. 5. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do osób starszych i niepełnosprawnych – zapewnienie im odpowiedniego dostępu do edukacji, kultury i rekreacji poprzez organizowanie imprez środowiskowych, wycieczek, zajęć, spotkań integracyjnych, m.in. w ramach gminnych placówek kulturalnych oraz przy współpracy z organizacjami pozarządowymi. 6. Wspieranie działań klubu seniora, a w sprzyjających okolicznościach utworzenie domu dziennego pobytu. 7. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności osób starszych i niepełnosprawnych oraz wykorzystujących ich potencjał. 8. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy: likwidacji barier, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zapewnieniu i utrzymaniu odpowiedniego zatrudnienia. 9. Podejmowanie i rozszerzanie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, m.in. z zakładami opieki zdrowotnej, ośrodkami wsparcia, domami pomocy społecznej, podmiotami
--	---

	świadczącymi usługi rehabilitacyjne , organizacjami pozarządowymi, a także z Kościołem. 10. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.
Czas realizacji	Lata 2021-2026
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, gminne placówki oświatowe i kulturalne.
Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kuj., Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, ośrodki wsparcia, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, domy pomocy społecznej, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni .
Prognoza zmian	1. Efektywniejszy udział seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, 2. Wyższy standard świadczonych usług, 3. Lepsza jakość funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania, 4. Wzrost liczby osób usprawnionych i zatrudnionych

Cel strategiczny 3.	Poprawa skuteczności wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz dostępności opieki zdrowotnej
Cele operacyjne	1. Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie.

	2. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia
Kierunki działań do celu operacyjnego	1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychologicznej, prawnej i społecznej dla osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, poprzez podejmowanie współpracy z placówkami leczenia uzależnień i ośrodkami wsparcia świadczącymi pomoc w ww. zakresie. 2. Zintensyfikowanie w gminie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności kierowanej do dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz nauczycieli. 3. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 4. Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. 5. W razie potrzeby utworzenie w gminie mieszkań chronionych dla ofiar przemocy w rodzinie lub zapewnienie im miejsc w ośrodkach wsparcia, a także kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych; nawiązywanie współpracy w tym zakresie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. 6. Tworzenie i rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie. 7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie. 8. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej. 9. Zwiększenie dostępu mieszkańcom do świadczeń zdrowotnych, głównie specjalistycznych, w tym opieki geriatrycznej i rehabilitacji.

	10. Podejmowanie działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 11. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami. 12. Upowszechnianie wśród mieszkańców gminy informacji na temat dostępności i możliwości skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, w tym wykonania badań specjalistycznych.
Czas realizacji	Lata 2021-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, gminne placówki oświatowe i kulturalne.
Partnerzy w realizacji	Placówki ochrony zdrowia, szkoły podstawowe, placówki leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, specjaliści, instytucje rządowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, w tym organizacje udzielające pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni
Prognoza zmian	1. Większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie, 2. Lepszy dostęp do wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, 3. Obniżenie liczby przypadków przemocy w rodzinie, 4. Większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki

	zdrowotnej oraz zdrowego trybu życia, 5. lepszy dostęp do opieki zdrowotnej, w tym specjalistycznej.
--	---

Cel strategiczny 4.	Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego oraz stwarzanie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju.
Cele operacyjne	1. Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i wymagających aktywizacji, w tym pozostających bez pracy. 2. Tworzenie w gminie nowych miejsc pracy.
Kierunki działań do celu operacyjnego	1. Kontynuowanie pracy socjalnej z osobami ubogimi i bezrobotnymi, obejmującej m.in. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji, poszukiwania zatrudnienia i rozwiązywania własnych problemów oraz zawieranie z nimi kontraktów socjalnych. 2. Podejmowanie wśród osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej działań edukacyjnych służących poprawie ich położenia oraz zapobieganie zjawisku dziedziczenia bezrobocia i biedy, m.in. edukowanie w zakresie umiejętnego gospodarowania budżetem domowym. 3. Udzielanie przez GOPS pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz, w razie potrzeby, w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego. 4. Udzielanie przez GOPS świadczenia wychowawczego i świadczenia „Dobry Start”. 5. Zachęcanie osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego do aktywnych postaw, promowanie wśród nich samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej. 6. Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, a także organizowanie wypoczynku oraz czasu wolnego. 7. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej bezrobotnych mieszkańców gminy –

	upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizowanie robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych oraz udzielanie pomocy w rozpoczęciu działalności gospodarczej. 8. Podejmowanie działań na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, m.in. prowadzenie pracy socjalnej, udzielenie wsparcia finansowego i rzeczowego oraz w dostępie do opieki zdrowotnej i terapii uzależnień, zapewnienie schronienia; podejmowanie współpracy w tym zakresie z placówkami spoza gminy. 9. Poszerzenie w gminie zasobów mieszkań komunalnych, w tym tworzenie nowych mieszkań socjalnych oraz mieszkań chronionych. 10. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych wykluczeniem społecznym, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów). 11. Wspieranie i promowanie przedsiębiorczości, w tym małej i średniej. 12. Wspieranie w gminie rolnictwa i zmian w rolnictwie w celu zwiększenia jego konkurencyjności; promowanie i wspieranie rozwoju rolnictwa ekologicznego. 13. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom ubogim, bezrobotnym i bezdomnym, a także z Kościołem.
Czas realizacji	Lata 2021-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, gminne placówki oświatowe i kulturalne.

Partnerzy w realizacji	Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Aleksandrowie Kuj., szkoły podstawowe, inwestorzy, pracodawcy, w tym lokalni przedsiębiorcy, placówki zapewniające schronienie poza gminą, placówki ochrony zdrowia, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych oraz rozwoju gminy, udzielaniem wsparcia osobom bezrobotnym, ubogim i bezdomnym, a także Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
Prognoza zmian	1. Aktywizacja zawodowa i usamodzielnienie części dotychczasowych beneficjentów systemu pomocy społecznej, 2. Poprawa warunków ekonomicznych osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego, 3. Łatwiejszy dostęp do mieszkań dla osób o niskim statusie materialnym, 4. Lepsze wsparcie dla osób zagrożonych i dotkniętych bezdomnością, 5. Zwiększenie liczby miejsc pracy w gminie, 6. Wzrost aktywności gospodarczej w gminie.

Cel strategiczny 5.	Wzmacnianie lokalnych służb społecznych oraz rozwijanie społeczeństwa obywatelskiego
Cele operacyjne	1. Doskonalenie sektora pomocy społecznej w gminie. 2. Rozwijanie i wspieranie sektora pozarządowego oraz rozszerzanie współpracy z należącymi do niego organizacjami
Kierunki działań do celu operacyjnego	1. Systematycznie podnoszenie kompetencji przez kadrę GOPS-u, m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach. 2. Zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny.

	3. W razie możliwości rozszerzenie infrastruktury socjalnej w gminie. 4. Projektowanie i wdrażanie nowych instrumentów i usług służących podniesieniu jakości świadczonej pomocy. 5. Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o możliwościach uzyskania i dostępnych formach świadczeń pomocowych, m.in. poprzez rozwijanie strony internetowej GOPS-u. 6. Opracowywanie i realizowanie projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz z budżetu państwa (w ramach konkursów). 7. Realizowanie zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych przy szerszej współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. 8. Zachęcanie mieszkańców gminy do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych – samoorganizowania się, samopomocy oraz tworzenia organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej. 9. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych. 10. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
Czas realizacji	Lata 2021-2026.
Realizatorzy	Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.
Partnerzy w realizacji	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kuj., instytucje rządowe, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, Kościół, społeczność lokalna.
Źródła finansowania	Budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii

	Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni
Prognoza zmian	1. Większe kompetencje kadr pomocy społecznej, 2. Wyższa jakość świadczonych usług, 3. Rozwój aktywności mieszkańców, 4. Zwielokrotnienie inicjatyw społecznych, 5. Rozmaitość form i lepsza efektywność współpracy z sektorem pozarządowym

IV. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakrzewo na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez następujące programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminny Program Wspierania Rodziny,
- Program Współpracy Gminy Zakrzewo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Skuteczność wdrożenia dokumentu będzie również zależała od środków finansowych – posiadanych i pozyskanych przez samorząd gminy lub inne podmioty uczestniczące w realizacji strategii – na opracowanie i realizację innych programów oraz projektów, które będą zgodne z przyjętymi w dokumencie kierunkami działań. Programy i projekty powinny cechować efektywność, skuteczność i celowość. Mogą być one przyjmowane stosownymi uchwałami przez Radę Gminy i, w zależności od charakteru, realizowane w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych.

Zaprojektowane zgodnie z zapisami strategicznymi przedsięwzięcia mogą być dofinansowywane m.in. ze środków programów resortowych (np. w ramach otwartych konkursów ofert).

V. WDROŻENIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zakrzewo na lata 2021-2026 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych.

Do przygotowania ram finansowych strategii wykorzystane będą prognozowane w budżecie gminy wydatki na pomoc społeczną oraz inne obszary polityki społecznej (dział 851 Ochrona zdrowia, rozdział 85153 Przeciwdziałanie narkomanii, rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, dział 852 Pomoc społeczna, dział 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 854 Edukacyjna opieka wychowawcza, dział 855 Rodzina).

Monitoring zapisów strategicznych, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań, będzie prowadzony przez podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza w słusznym kierunku. Monitoring strategii dostarczy również informacji pozwalających na przeprowadzenie jej ewaluacji, która umożliwi ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia dokumentu – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ. Informacja na temat realizacji strategii oraz osiągniętych rezultatów będzie przygotowywana corocznie w formie raportu monitoringowego. Poza oceną wdrożenia zapisów strategicznych, będzie on zawierał propozycje rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych lub nowych potrzeb, podjęcie działań korygujących i wszelkich prac mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. W celu skutecznego i sprawnego opracowywania raportu monitoringowego, Wójt Gminy może powołać zespół zadaniowy, w skład którego wejdą przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Do oceny stopnia wdrożenia strategii zostaną wykorzystane przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. W większości są one dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. Przygotowany zestaw wskaźników monitoringowych ma charakter otwarty, co oznacza, że w trakcie wdrażania strategii może być on zmodyfikowany, w tym poszerzony o nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji zapisów strategicznych.

Cel strategiczny 1.:

1. liczba rodzin objętych pracą socjalną,
2. liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
3. liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad,
4. liczba dzieci objętych opieką przedszkolną,
5. liczba dzieci do lat 3. objętych opieką,
6. liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób objętych w ich ramach opieką,

7. liczba opracowywanych i realizowanych programów i projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych.

Cel strategiczny 2.:

1. liczba osób w wieku poprodukcyjnym i ich udział w ogóle mieszkańców,
2. liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną,
3. liczba seniorów i osób niepełnosprawnych objętych pomocą społeczną,
4. liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
5. liczba osób z gminy korzystających z klubu seniora,
6. liczba osób z gminy korzystających z domu dziennego pobytu,
7. liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery,
8. liczba osób z gminy korzystających z ośrodków wsparcia dziennego poza gminą,
9. liczba osób z gminy objętych całodobową opieką w domach pomocy społecznej,
10. liczba wolontariuszy wspierających osoby starsze i niepełnosprawne.

Cel strategiczny 3.:

1. liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,
2. liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
3. liczba grup samopomocowych oraz liczba osób objętych w ich ramach wsparciem,
4. liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
5. liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
6. liczba osób umieszczonych w ośrodkach wsparcia,
7. liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,
8. liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
9. liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi.

Cel strategiczny 4.:

1. liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną,
2. liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia, ubóstwa i bezdomności,
3. liczba osób i rodzin objętych wsparciem w postaci świadczeń pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego oraz w formie dodatków mieszkaniowych i dodatku energetycznego,
4. liczba rodzin objętych świadczeniem wychowawczym i świadczeniem „Dobry Start”,

5. liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
6. wielkość stopy bezrobocia,
7. liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
8. liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie,
9. liczba mieszkań komunalnych i socjalnych,
10. liczba programów i projektów na rzecz zagrożonych i dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Cel strategiczny 5.:

1. liczba pracowników GOPS-u, w tym liczba pracowników socjalnych,
2. liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich wsparciem,
3. liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,
4. liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
5. liczba wspieranych przez samorząd gminy organizacji pozarządowych.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Bezrobotni w gminie Zakrzewo.....	14
Tabela 2. Bezrobotni według wykształcenia	14
Tabela 3. Bezrobotni według wieku.....	14
Tabela 4. Liczba uczniów w szkołach i przedszkolach.....	15
Tabela 5. Liczba nauczycieli w szkołach i przedszkolach 2019/2020.....	17
Tabela 6. Obiekty sportowo – rekreacyjne.....	19
Tabela 7. Zakłady opieki zdrowotnej i apteki.....	19
Tabela 8. Zasiłki pielęgnacyjne dla osób niepełnosprawnych.....	20
Tabela 9. Instytucje udzielające wsparcia osobom niepełnosprawnym	21
Tabela 10. Wydatki na przeciwdziałanie uzależnieniom.....	23
Tabela 11. Kadra Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	26
Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej.....	27
Tabela 13. Formy świadczeń pomocy społecznej w latach 2018 – 2020.....	28
Tabela 14. Instytucje udzielające wsparcia poza gminą.....	30
Wykres 1. Warunki życia w gminie	31
Wykres 2. Poziom bezrobocia w gminie	31
Wykres 3. Działania w celu zmniejszenia bezrobocia	32
Wykres 4. Przyczyny występowania uzależnień	33
Wykres 5. Środki zaradcze podejmowane względem osób uzależnionych	33
Wykres 6. Zjawisko przemocy domowej	34
Wykres 7. Środki w celu zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie	34
Wykres 8. Negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży	35
Wykres 9. Zmniejszenie problemów wychowawczych dzieci i młodzieży.....	36
Wykres 10. Problemy osób starszych	36
Wykres 11. Życie kulturalne	37
Wykres 12. Działania poprawiające życie kulturalne	37
Wykres 13. Ocena służby zdrowia	38
Wykres 14. Działania poprawiające służbę zdrowia	38